

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“สุคต – ผู้เสด็จไปได้แล้ว, พระสุคต”

สุคต เป็นคำภาษาบาลีอ่านว่า สุ - คะ - ตะ มาจากคำว่า สุ (ดี, งาม) กับคำว่า คต (ไปแล้ว) รวมกันเป็น สุคต แปลว่า ผู้เสด็จไปได้แล้ว แปลทับศัพท์เป็น พระสุคต คำว่า พระสุคต เป็นอีกพระนามหนึ่งของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เป็นผู้เสด็จไปได้แล้ว ตั้งแต่พระองค์เริ่มสะสมพระบารมี คุณความดีประการต่างๆ จนถึงความสมบูรณ์พร้อม ทำให้พระองค์ได้ตรัสรู้ถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้สภาพธรรมที่มีจริงทุกอย่างตรงตามความเป็นจริง ทรงบริสุทธิห่างไกลแสนไกลจากกิเลสโดยประการทั้งปวง แล้วทรงมีพระมหากรุณาที่จะทรงแสดงความจริงแก่กุลแก่สัตว์โลกให้ได้ มีความเข้าใจถูกเห็นถูกตรงตามความเป็นจริง พระองค์จึงเป็นผู้เสด็จไปได้แล้ว โดยไม่มีใครเสมอเหมือนพระองค์

ข้อความในสมันตปาสาทิกา อรรถกถาพระวินัยปิฎก มหาวิภังค์ แสดงความหมายของ สุคต ไว้ดังนี้

“พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงพระนามว่า สุคโต เพราะภาวะที่ทรงดำเนินไปงาม (ด้วยหนทางอันประเสริฐ) เพราะภาวะที่เสด็จไปยังสถานที่ดี (บรรลุอมตมหานิพพาน) เพราะภาวะที่เสด็จไปโดยชอบ (ไม่ทรงหวนกลับมาหากิเลสที่ทรงดับได้แล้ว) และ เพราะภาวะที่ตรัสไว้โดยชอบ (ตรัสพระวาจาที่ควรตรัส ในฐานะที่ควรตรัส กล่าวคือ ตรัสคำจริงเพื่อประโยชน์แก่กุลแก่สัตว์โลก)”.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเป็นผู้ตรัสรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง เป็นผู้หมดจดจากกิเลสด้วยพระปัญญาของพระองค์เอง พระบารมีคุณความดีทั้งหมดที่พระองค์ทรงบำเพ็ญมาตลอดระยะเวลานานถึงสี่สงฆ์แสนกัปเมื่อครั้งที่ทรงเป็นพระโพธิสัตว์ ไม่ใช่เพียงเพื่อตรัสรู้เพื่อเฉพาะพระองค์เท่านั้น แต่ทั้งหมดเพื่ออุปการะแก่กุลให้สัตว์โลกได้เข้าใจสภาพธรรมตามความเป็นจริงอย่างที่พระองค์ทรงเข้าใจ ทรงเห็นว่าสัตว์โลกมากไปด้วยกิเลสทั้งหลาย มีความติดข้อง ความไม่รู้ และความเห็นผิด เป็นต้น จึงทรงมีพระหฤทัยประกอบด้วยพระมหากรุณาที่ไม่มีใครเสมอเหมือน ทรงแสดงพระธรรมประกาศพระศาสนาเพื่อให้สัตว์โลกได้พ้นจากจากกิเลสตามพระองค์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงนั้น เป็นเครื่องเตือนที่ดี ให้สัตว์โลกที่มากไปด้วยกิเลสประการต่างๆ มีอวิชชา ความไม่รู้ เป็นต้น ได้ค่อยๆ พ้นจากกิเลสไปตามลำดับ ด้วยความเข้าใจถูกเห็นถูกของตนเอง จากการที่ได้อาศัยคำจริงแต่ละคำที่พระองค์ทรงแสดง ซึ่งมีผู้ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง มากมายนับไม่ถ้วน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงหลุดพ้นจากกิเลสทั้งหลายทั้งปวงแล้ว และทรงมีพระมหากรุณาเกื้อกูล แก่สัตว์โลก ด้วยการทรงแสดงพระธรรม ไม่ว่าผู้นั้นจะอยู่ไกลแสนไกลเพียงใด แต่เพื่อประโยชน์กับ ผู้นั้น พระองค์ก็เสด็จไปทรงแสดงพระธรรม เพื่อเขาจะได้รับสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดในสังสารวัฏฏ์ คือความ เข้าใจถูกเห็นถูก และพระธรรมก็ดำรงสืบทอดมาจนถึงสมัยปัจจุบันนี้ ผู้ที่จะได้รับประโยชน์จาก พระธรรม ต้องเป็นผู้เห็นประโยชน์ เห็นคุณค่าของคำจริงแต่ละคำที่พระองค์ตรัส ซึ่งยากที่ จะได้ฟังและยากที่จะเข้าใจ แต่ไม่เหลือวิสัย เพราะสามารถฟัง ศึกษา แล้วค่อยๆ เข้าใจขึ้นได้

การฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ทำให้เราได้ยินได้ฟังสิ่งซึ่งเราไม่เคยได้ฟัง มาก่อน ทำให้เริ่มเห็นประโยชน์ของการฟัง และรู้ว่าเหตุที่จะทำให้ปัญญาเกิดก็คือการฟังด้วยความ ตั้งใจ ด้วยความละเอียดรอบคอบ เพราะผู้ที่เป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องฟังพระธรรมที่ พระองค์ทรงแสดง ไม่มีตัวตนที่จะไปทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะทำให้ปัญญาเกิดหรือบังคับให้ปัญญาเกิด ต้องฟังต้องศึกษาเท่านั้น สำหรับผู้ที่ได้ฟังพระธรรมก็จะเห็นได้ว่า ปัญญาจะค่อยๆ เจริญขึ้นไปตาม ลำดับ เมื่อฟังบ่อยๆ เนื้อๆ ให้เวลากับสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด ความรู้ความเข้าใจถูกก็ย่อมจะเจริญเพิ่มมาก ยิ่งขึ้น จนกว่าจะถึงความสมบูรณ์พร้อมในที่สุด เพราะการที่สัตว์โลกจะถึงความเป็นผู้บริสุทธิ์ หมดจดจากกิเลสได้นั้น ไม่ใช่ด้วยทรัพย์หรือด้วยชาติกำเนิด แต่ต้องด้วยการอบรมเจริญ ปัญญาเท่านั้น เมื่อได้ฟังพระธรรมที่พระองค์ตรัสไว้ดีแล้ว ย่อมเป็นผู้รู้ว่สิ่งใดควรกระทำ สิ่งใด ควรเว้น และสามารถเป็นคนดีทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ จนกระทั่งเป็นผู้หมดจดจากกิเลสได้ ในที่สุดด้วยปัญญา มีปัญญาเป็นเครื่องนำทางชีวิตให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควร เป็นไปในคุณความดี ทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งจะกล่าวได้ว่า กิเลสทั้งหลายที่มีที่สะสมมาอย่างยาวนานในสังสารวัฏฏ์ สามารถ หมดสิ้นไปได้เพราะได้อาศัยคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุคคลผู้ที่ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่ พระองค์ทรงแสดง จึงได้ชื่อว่าผู้รู้ตามพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดำเนินไปดีด้วยหนทางแห่งการอบรม เจริญปัญญาตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง

ดังนั้นจึงเป็นเครื่องเตือนใจที่ดีสำหรับพุทธบริษัทในยุคนี้สมัยนี้ ซึ่งควรจะเป็นผู้ได้เห็นประโยชน์ ของพระธรรม ขณะนี้ทุกคนกำลังเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากพระธรรมบ้างหรือยัง? เพราะพระธรรมที่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษานั้น ทุกคำเป็นไปเพื่อปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูก โดยตลอด ทำให้ผู้ที่ได้ฟังได้ศึกษามีความเข้าใจถูกเห็นถูกตามความเป็นจริง ในสิ่งที่พระองค์ทรง แสดงไปตามลำดับ และผลสูงสุดของการอบรมเจริญปัญญา คือสามารถดับกิเลสทั้งหลายทั้งปวงได้ ในที่สุด ซึ่งถ้าไม่เริ่มต้นฟังพระธรรม ไม่มีทางที่ปัญญาจะเจริญเพิ่มพูนขึ้นได้เลย จึงควรอย่างยิ่งที่ จะได้ฟังแต่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อไปดี จนกระทั่งสามารถที่จะรู้ได้ว่าทางนี้เป็นทาง ดีจริง ๆ เพราะสามารถที่จะรู้ความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏขัดเกลาละคลายความไม่รู้ ความ เห็นผิด และกิเลสทั้งหลาย จนกระทั่งสามารถดับกิเลสได้ตามลำดับขั้น เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ จากการที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จไปดีแล้วอย่างแท้จริง ด้วยการอาศัยคำจริงซึ่งเป็นคำอุปการะ เกื้อกูลที่เกิดจากพระปัญญาตรัสรู้ของพระองค์.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗]